

EIKER ARKIV, avd. Øvre Eiker

Årsrapport 2008

Eiker Arkiv har videreført de prosessene og prosjektene som er påbegynt og planlagt tidligere og som er nedfelt i kommunens kulturstrategi og i Kulturminnerådets langtidsplaner. Arbeidsoppgavene er mange, og det er stadig en utfordring å prioritere de ulike oppgavene innenfor de ressursene som er til rådighet. Vi mener imidlertid at Arkivet har funnet en god balanse mellom innsamling, bevaring og formidling.

1. Organisering og økonomi

Arbeidet har som tidligere blitt ledet av Bent Ek, som har en 40% stilling. I 2008 har en fjerdedel av denne stillingen vært brukt til skranketjeneste på biblioteket, men dette vil bli endret fra 1.1.2009, slik at stillingsressursen på 40% i sin helhet brukes til arbeidet med Eiker Arkiv og Kulturminnerådet. Kultursjefen har gitt signal om at det bør arbeides for å øke dette til 50%, slik Kulturminnerådet har foreslått.

Arkivet er underlagt Øvre Eiker Bibliotek, med bibliotekssjefen som personalansvarlig. Daglig leder for arkivet deltar på personalmøter både på biblioteket og kulturkontoret. Arkivet har sekretærfunksjonen for Øvre Eiker Kulturminneråd, som fungerer som styringsgruppe for Arkivet.

Det er løpende uformell kontakt med avdelingen på Nedre Eiker, men ingen formalisert møtevirksomhet.

Eiker Arkiv er medlem av Landslaget for Lokal-og Privatarkiver (LLP) og deltar i nettverket for privatarkivarbeid i Buskerud, Vestfold og Telemark.

Arkivet har i år hatt et driftsbudsjett på kr.30.000,-, som vesentlig har dekket reiseutgifter og deltakelse på seminarer, samt noe utstyr. De øvrige utgiftene dekkes av egeninntekter i form av fra salg av litteratur og fotografier, foredrag m.m., samt dugnadsinntekter og frivillige bidrag, deriblant kr.20.000,- fra Eiker Historielag. Den økonomiske situasjonen er tilfredsstillende.

2. Øvre Eiker Kulturminneråd

Eiker Arkiv har fortsatt sekretærfunksjonen i Kulturminnerådet, som ble opprettet som et permanent organ fra 1.1.2008. Dette innebærer at Arkivet har er saksbehandler for Rådet og fungert som bindeledd til de ulike nærmiljøprosjektene. Arbeidet med skilting av kulturminner følges opp, og skilting i Gamle-Hokksund og Dyngge har vært prioritert i år, men det har også vært arbeidet med å planlegge skiltingsprosjekter i Loesmoen Elvepark, og langs Gamle Hornevei.

Kulturminnerådet har arrangert to seminarer, begge med god oppslutning. Det første fokuserte på kulturminner i skog og mark, med Tor Bjørvik som foredragsholder. Det andre var et seminar med forfatteren Karsten Alnæs, som fortalte om sine erfaringer som historieformidler.

Arbeidet går tregt når det gjelder å etablere "ressursnettverk" av frivillige som kan bidra til å styrke kontakten mellom Kulturminnerådet og de ulike prosjektene. I 2009 vil vi prioritere å få i gang ei gruppe som driver med intervjuing av eldre og ei gruppe som skriver for lokalhistorisk wikipedia.

En oversikt Kulturminnerådets prosjekter og framdriften i dem er vedlagt denne rapporten.

3. Feltarbeid/frivillig innsats

Den frivillige innsatsen ligger fortsatt anslagsvis på omkring 3000 arbeidstimer. Det arbeidet som gjøres i Na-Ku-Hel, Gotisk Gruppe, Vestføs Bruget m.m. er da ikke medregnet, men også dette er aktiviteter som bidrar positivt til Arkivets arbeid. Tirsdag har vært Eiker Arkivs samlingskveld på Vestfossen bibliotek, men dette vil i 2009 bli flyttet tilbake til Vestføs Bruget, i et forsøk på å rekruttere flere aktive.

4. Innsamling og registrering av materiale

Arkivene er i løpet av 2008 lagt ut i "Samkatalogen for privatarkiver" på internett. Vi mottar stadig arkiver, og låner inn fotografier og smalfilm for kopiering og digitalisering. En prioritert oppgave i 2009 er å kontakte lag og foreninger som oppbevarer materiale hos Kulturkontoret, slik at vi får en avklaring på eierforhold og bruk av dette materiale. Arbeidet med å registrere fotografier og annen dokumentasjon i "Bibliofil" pågår fortsatt, men arbeidet har gått saktere enn vi håpet, og den offisielle åpningen av basen har igjen blitt utsatt.

Det har vært arbeidet med å bygge opp kataloger og registre på nettsidene over arkiver, bilder, audiovisuelle samlinger, gjenstander, faste kulturminner og stedsnavn. Oppbygging av disse katalogene, spesielt med fokus på kulturminneregisteret og stedsnavnregisteret, blir Eiker Arkivs hovedsatsning i Kulturminneåret 2009.

5. Magasiner

Det er ingen endringer når det gjelder magasinsituasjonen. I forbindelse med utvidelse av hovedbiblioteket i Hokksund vil vi vurdere mulighetene for å få plass til magasiner i kjelleren der, slik at det blir mulig å samle materiale som nå er lagret flere steder.

6. Nettverk og samarbeidspartnere

Arkivet deltar aktivt i flere nettverk, både innenfor og utenfor kommunen. Gjennom Kulturminnerådet har vi kontakt med Grendeutvalgene og ulike nærmiljøprosjekter. Dessuten har vi et godt samarbeid med bl.a. Na-Ku-Hel og Gotisk gruppe. Gjennom deltakelse på møter og seminarer har Eiker Arkiv kontakt med andre arkiv og museer og med sentrale organisasjoner innenfor lokalhistorie og kulturminnevern. Spesielt kan nevnes Riksantikvarens Utviklingsnett, Lokalhistorisk Instituttets nettverk og nettverket for privatarkiver i Buskerud og Vestfold, samt Kulturvernavdelingen i Buskerud fylke.

7. Bruk av arkivet

Arkivet har også i år hatt åpent ved Vestfossen bibliotek tirsdager kl.15-21 og fredager kl.10-15. Besøket er fortsatt lavt, og det bør vurderes å flytte samlingssted. Dette må ses i sammenheng med mulighetene for å få magasinplass ved hovedbiblioteket i Hokksund. Internettssidene våre er godt besøkt, og vi får mange henvendelser på e-post. Vi bidrar stadig med tekst og bilder til aviser, bøker og tidsskrifter, og til privatpersoner som tar kontakt med oss. Forsøk på å opprette en egen blogg der vi kan kommunisere med skolene har ikke gitt noen stor respons. Isteden har vi planer om å begynne og bruke origo-sonen "Gamle Eiker" på internett for å komme i kontakt både med skoleelever og

publikum generelt.

8. Digital og skriftlig publisering

Bøker, tidsskrifter, avisartikler legges stadig ut i ”Eiker Digitale Bibliotek”, men dette har ikke vært et prioritert område i år. Det er brukt mye tid på å eksperimentere med utlegging av lyd-og videofiler på nettet, og dette blir en viktig område framover. Vi er også i ferd med å innlede et tettere samarbeid med nettstedet Historieboka.no når det gjelder publisering på internett.

9. Prosjekter

Kommunestyret har fattet et prinsipielt vedtak om å sette i gang med bygdebokarbeidet i tråd med forprosjektet som Eiker Arkiv har laget, men det er ikke satt av penger til dette på 2009-budsjettet. Saken vil bli fulgt opp i forbindelse med budsjettbehandlingen neste år.

Prosjektene med landbruksmuseum på Fossesholm og kultursti langs Hoenselva er fortsatt ikke fullført. Dette vil bli prioritert høyt i 2009.

Også i år har vi gjennomført et samarbeidsprosjekt med skolene i regi av ”Den kulturelle skolesekken” i samarbeid med Fossesholm.

Vi har fortsatt et samarbeid med Øyvind Sveinsson når det gjelder registrering av gruver og bergverksrelaterte kulturminner.

Det er ikke gjort noe konkret i forhold til ”Kommunedelplan for kulturminner” i løpet av året, men vi har stadig kontakt med PRN-avdelingen om dette.

10. Kurs og seminarer

I løpet av året har Arkivet vært representert en rekke seminarer, konferanser, nettverksmøter og workshops i regi av bl.a. Riksantikvaren, Historikerforeningen, Norsk Lokalhistorisk Institutt, Landslaget for Lokal-og Privatarkiver og ABM-utvikling. Spesielt kan nevnes workshops i forbindelse med prosjektene ”Mangfoldige minner” og ”Lokalhistoriewiki”. Gjennom Øvre Eiker bibliotek fikk vi anledning til å delta på kurset ”23 ting om tonull” og fikk dermed verdifull informasjon om den nyeste internett-teknologien. PRN-avdelingen inviterte Arkivet og Kulturminnerrådet til å delta på Fylkesmannens seminar om digitale temaplaner, noe som også var nyttig og interessant. Rapporter fra alle kurs og seminarer legges ut på Kulturminnerrådets nettsider.

11. Utstillinger, foredrag og arrangementer

Også i år er Arkivet blitt brukt som foredragsholder i en rekke sammenhenger, både av næringsliv, skoler og foreninger, og vi har deltatt på flere av Historielagets arrangementer. Vi samarbeidet med ”Gamle Hokksunds Venner” om byvandring i forbindelse med ”By-og laksefestivalen 59 grader nord” og under arrangementet ”Jul i Gamle Hokksund”. I forbindelse med Egertorget Matfestival var Arkivet engasjert til å holde foredrag om Hoenselvas historie, og det er blitt holdt foredrag om Skarragravene for Nedre Eiker Amatørgeologiske Forening.

I samarbeid med IKA Kongsberg og Eiker Arkiv avd.Nedre Eiker lagde vi en utstilling med tittelen ”Fra de fattiges saga”. Den ble vist under Spinderidagene i Solbergelva og under Arkivenes dag på Statsarkivet på Kongsberg.

12. Prioriteringer for neste år

Det er et mål at vi i løpet av 2009 skal få en avklaring når det gjelder arkivmaterialet som lag og foreninger deponerer hos Kulturkontoret. Dessuten vil vi fortsette å prioritere registrering av fotografier og avisartikler, samt digitalisering av lydopptak og gammel smalfilm. Et spesielt satsningsområde blir innsamling av muntlig informasjon gjennom intervjuing.

Det er et mål at bibliofil-basen skal lanseres på internett i løpet av året og bygges videre ut, samtidig som andre sentrale deler av nettstedet vårt utvikles, slik som "Eiker Leksikon", "Eiker Digitale Bibliotek" og "Øvre Eiker Kulturminneregister". Utlegging av lyd-og videofiler på nettet er også et prioritert område. I forbindelse med Kulturminneåret 2009 vil Arkivet delta i prosjektene "Kulturminneløypa" og "Digitalt fortalt".

Som sekretær for Kulturminnerådet, vil planlegging av arbeidet med en kommunedelplan for kulturminnevernet bli en viktig oppgave. Samarbeidet med PRN-avdelingen og Kart- og oppmålingsetaten om digitale temakart fortsetter. Horne og Hakavika er utpekt som spesielle prosjektområder.

Sammen med Kulturminnerådet vil fortsettes samarbeidet med nærmiljøprosjektene og skilting av kulturminner i det omfang som økonomien tillater. Det kommer spesielt til å bli arbeidet med prosjektene Gamle-Hokksund/Dynge, Loesmoen Elvepark og Horneveien.

I samarbeid med Kulturminnerådet og kulturseksjonen vil Arkivet spesielt følge opp arrangementer og prosjekter i forbindelse med "Kulturminneåret 2009".

Utvidelsen av stillingsressursen ved Eiker Arkiv øker muligheten for å løse de mange oppgavene på en tilfredsstillende måte, selv om det er ønskelig med ytterligere økning. Kulturminnerådet har fått gjennomslag for et eget budsjett for kulturminnevern, som i år er øremerket til arrangementer i forbindelse med Kulturminneåret.

Vestfossen 12/1-2008, Bent Ek